

Varför anarko-kommunistisk organisering?

Adam Weaver

2004

Innehåll

Den nya världen i våra hjärtan	4
Grundvalen för organisering	5
Sammanfattning	6

Varför anarko-kommunistisk organisering?

Under de senaste åren har anarko-kommunistiska organisationer spritt sig från Södra Afrika och Sydamerika till Nordamerika. Ändå har få personer, även inom anarkistiska och revolutionära grupper, ett bra grepp om åsikter, motivation och mening bakom denna rörelse. Ofta är det så med nyskapande rörelser att det inte är förrän "ägget kläcks", alltså efter konkreta och synliga resultat, som folk ger den dess namn och berättar dess historia.

Denna artikel syftar till att ge en kortfattad översikt av de lärdomar vi kan dra från vår revolutionära historia och visa på de rötter som den nuvarande anarko-kommunistiska rörelsen i Nordamerika och övriga världen har, och fortsatt argumentera för denna rörelses sak om en vision för en enhetlig anarko-kommunistisk organisation, baserad på en strategisk orientering mot en social rörelse av arbetarklassen och de förtryckta.

Även om det är svårt att förstå nu, så var anarkismen en gång central bland de stora revolutionära rörelserna runt sekelskiftet, på alla kontinenter. Genom fackföreningar, kulturcentrum, kvinnogrupper och vanliga dagstidningar, inspirerade de frihetliga idéerna om en fri, horisontell socialism skapad av folket, miljoner av människor över världen. Anarkism som uttryckt genom revolutionär syndikalism och anarkosyndikalism var den dominanta revolutionära ideologin inom massrörelserna i de flesta länder, medan de flesta marxister var organiserade inom reformistiska socialdemokratiska partier som var mer orienterade mot parlamentarism, eller socialism via röstsedeln. Den marxistiska historikern Eric Hobsbawm noterade att:

"Det blev svårt att tro att den marxistiska vänstern (sic) 1905-1914, i de flesta länder, faktiskt var en minoritetsfraktion inom den revolutionära rörelsen och att den största delen av marxisterna faktiskt var sammanknutna till den icke-revolutionära socialdemokratin. Snarare var de flesta inom den revolutionära vänstern anarkosyndikalister, eller låg i alla fall mycket närmare de anarkosyndikalistiska idéerna och stämningarna, än den klassiska marxismen. Efter den Ryska revolutionen blev dock marxismen identifierad med aktiva revolutionära rörelser, medan anarkismen och anarkosyndikalismen gick in i en dramatisk nergång utan uppehåll."⁽¹⁾

Men som historien visar i ett otal länder var anarkisterna oförmögna att effektivt organisera sig själva under viktiga revolutionära situationer, detta trots de anarkistiska idéernas popularitet och den höga nivån av engagemang, och även ledarskap, hos anarkister i de dåvarande populära kamperna. Det lösa anarkistiska nätverket var oförmöget att skapa den strategiska och taktiska enhet som behövs för att ta itu med den massiva statliga repressionen, motverka dragningen mot statsstyre [accommodationism] hos de sociala rörelserna (som förespråkandet av en välfärdsstat eller statlig inblandning i arbetsplatskamper) eller bolsjevismens frammarsch. Tillsammans ljöd dessa krafter anarkismens nedgång och anarkismens roll som massrörelse, tillsammans med ett antal militanta anarkister som övertalades att vara med och skapa de kommunistiska partierna under det tidiga 20-talet.

1917 års ryska revolution svängde den globala revolutionära rörelsen radikalt mot Marxism-Leninismens statsideologiska politik. Många började se Ryssland under Lenin, Trotsky och senare Stalins ledarskap som det stora hoppet till revolution. Den nya sovjetiska staten öppnade träningsinstitut, erbjöd rådgivare och bidrog med ekonomiska medel till framväxande kommunistpartier runt om i de södra delarna av världen, kolossalt expanderande det tidigare lilla inflytande som marxismen haft i världen.⁽²⁾ Denna faktor för Marxismens expansion måste dessvärre noggrant analyseras och tas i beaktande för Marxismens ursprung globalt.

Vid 1930-talets början var majoriteten av den revolutionära rörelsen, med undantag av Spanien, starkt influerad, om inte kontrollerad, av kommunistpartiet. Kommunistpartier anslutna till den 3:e Internationalen, eller KomIntern, styrd av Stalin, riktade eller skapade starka ytterligheter i de förtrycktas ideologi och arbetarklassrörelserna i otaliga länder genom populära fronten-strategin, vilken ledde till deras historiska nederlag. Där

⁽¹⁾ Arif Dirlik, *Anarchism and the Chinese Revolution* (Berkeley: University of California Press, 1991)

⁽²⁾ För att ge ett par exempel: Kina, Vietnam och Kuba: John King Fairbank, *The Great Chinese Revolution* (San Francisco: Harper Perennial, 1987), s. 208, s. 212 William J. Duiker, *Ho Chi Minh, A Life* (NY, Hyperion: 2000), s. 89 Frank Fernandez *Cuban Anarchism* (Tucson, AZ: See Sharp Press, 2001), s. 55

kommunistpartiet var framgångsrikt i uppförandet av Marx' idéer och Lenins modell av proletariatets diktatur, var resultatet diktatoriska statskapitalistiska regimer som förtryckte arbetare, etniska minoriteter och inhemska folk.

Nu när dammet lagt sig efter 1900-talets stora kamper, har tyngden av marxistiskt och reformistiskt återberättande av historien begravt det mesta av anarkisters spektakulära historia och kamp världen över. Men nu i 2000-talets början startar en ny epok av kamp, och vi ser tecken på återuppvaknande som gensvar på nya kriser och folkliga rörelser som om igen väller fram med nya exempel av folkliga uppror och organisationer. I detta klimat har några hängivna personer börjat borsta av dammet och fört fram dessa historier om anarkismen och folkrörelser in i ljuset igen.

Den nya världen i våra hjärtan

Vi står inför en historisk tidpunkt, en tid som lovar frambringa en ännu mer skrämmande framtid. Dock kommer med denna skrämmande verklighet ett tillfälle för nya rörelser att motstå påtvingade sociala kriser och omforma samhället till en ny form. Efter Kalla Kriget och det kommunistiska alternativets kollaps, stod USA kvar som den enda supermakten i världen. Denna har nu börjat statuera, genom avtal eller stridsvagnar, globaliseringen av hyperkapitalism och USA:s ledarskap till världens alla hörn. Ekonomin är globalt sett i skakning. Följd av Asiens ekonomiska kriser har en tyfon dragit över Stilla Oceanen drabbande Sydamerika. I det nu drabbade Amerika är miljoner människor antingen arbetslösa eller tvingade till lågavlönande servicejobb eller detaljhandelssektorn, medan ekonomin hålls flytande av massiv spendering på militären och en tillhörande nationell skuld. Vidare har det extrema ledarskapet hos president Bush expanderat Amerikas dagordning till en av imperiebyggnad genom neo-kolonial militarism utomlands och inhemsk protektionism, och på så sätt placerat USA i möjlig konflikt med andra växande krafter såsom EU och Kina. Viktiga reformer, resultatet av tidigare kamper, såsom välfärd, socialbidrag, åtkomlig öppen undervisning och framträdande kamp splittras eller nästan elimineras.

Den närmsta framtiden kommer vi troligen att bevittna en tillväxt av väldiga sociala rörelser i syfte att utmana dessa kriser, såsom arbetslöshet, krig, samhällsnyttiga tjänster, ekonomiska omstruktureringar och överensstämmande repression, och seriösa anarkister kommer att bli tvungna att omsätta sina idéer till praktik och vända dessa framtida uppror till en internationell social revolution. Redan nu kan vi se något av detta i de nya anarko-kommunistiska organisationer som skapats, och i de syndikalistiska fackföreningar i Europa och USA som vaknar ur sin dvala.

Detta kräver inte bara en ny analys av vår nuvarande värld och de förtryckta och arbetarklassens verklighet, utan en strategi rörande hur de revolutionära krafterna kommer att agera som en katalysator för social revolution. Detta leder oundvikligen till frågan om hur dessa krafter kommer att organisera sig som en kraft för att genomföra och åta sig denna strategi.

Traditionellt har den anarko-kommunistiska rörelsen inom anarkismen definierat sig själv genom att kämpa för en positiv syn på social revolution. Den har undvikit fallgropen att förvandlas till reformistiska mutualister och, samtidigt som man varit involverade i sociala rörelser, tillbakavisat ren anarkosyndikalism, vilken förnekar nödvändigheten av separat anarkistisk organisation. Inom FAI i Spanien, Makhnovisterna i Ukraina, PLM i Mexiko och den anarkistiska federationen i Sydamerika, representerar anarko-kommunisterna den ledande ideologiska kraften bland dessa revolutionärer.

Medan den klassiska anarko-kommunistiska idén var byggd på det enkla teoremet "från var och en efter förmåga, till var och en efter behov" expanderar den nya anarko-kommunistiska rörelsen sin analys. Medan anarkismen erbjuder tidlösa principer, är mycket av dess politiska, sociala och organisationella teori omodern och därför har seriösa anarkister påbörjat en process av historisk revision och omprövat begrepp som ras, kön, socialt förtryck, nationalism och imperialism.

Grundvalen för organisering

Baserad på dessa historiska slutsatser och bedömningen av det nuvarande läget stiger den anarko-kommunistiska rörelsen fram inom anarkismen baserad runt två centrala ämnen: 1) militanternas organisering i en sammanhängande sammanslutning och 2) anarkisters aktiva deltagande och interaktion i folkrörelserna. Medan dessa idéer först nyligen kommit till den Nordamerikanska anarkismen, är de historiskt djupt rotade i anarkiströrelsen och har formats oberoende i olika länder. Till exempel har samma begrepp kallats organisationell dualism i den italienska anarkiströrelsen under 1900-talet, och ett liknande begrepp har dykt upp i den Sydamerikanska anarkiströrelsen som de kallar *especificismo*.⁽³⁾

Dagens strömning lånar löst från den plattformistiska strömningen övertygelsen om förkastandet av en anarkistisk allomfattande sammanslutning med olika tendenser inom anarkismen, kallat syntesorganisering, och förespråkar istället en organisering baserad på gemensam ideologisk övertygelse. Denna typ av organisation står i ömsesidigt förhållande till den bredare anarkistiska rörelsen och kan fungera för likasinnade anarkister, men försöker inte tala för, representera eller rekrytera hela anarkiströrelsen.

I De frihetliga kommunisternas organisationsplattform, ett dokument skrivet av Nestor Makhno och Dielo Trouda-gruppen efter Ryska revolutionen, myntas villkoren till deras förslag för anarkistisk sammanslutning som baserad på "teoretisk och taktisk enhet". Detta menas inte att ha en rigid, allomslutande ideologisk hegemoni inom organisationen (som så många Marxist-Leninister och speciellt Maoistiska partier har), utan en organisation som sammanför medlemmarna för att utveckla en enkel strategi för skapandet av en revolutionär rörelse. Detta viktiga strategiska arbete kan bara ske i en organisation med en hög grad av förtroende, åtagande och politisk enhet. Teoretisk och taktisk enhet är inte någonting påtvingat, utan ett ideal som alltid strävar mot och utvecklas ur ett kritiskt tänkande, planering, agerande och utvärdering. Det är ett begrepp fött ur nödvändighet, då revolutionärer förstår att en framgångsrik revolution behöver en strategi tillsammans med hållbart arbete. Naturligtvis är sättet på vilket specifika grupper tolkar en strategi olika på grund av lokala omständigheter och olika infallsvinklar.

Processen för att utveckla en revolutionär strategi och ideologisk diskussion inom organisationen inbjuder medlemmarna och grupper som ingår i federationen att konstant vara involverade i processen av revolutionär teori och praktik. Genom att sedan föra sina diskussioner, reflektioner och slutsatser till medial form, så som en federations gemensamma publikation, skapar den mer diskussion och påverkar inom en större revolutionär och folklig rörelse. Dessutom kan federationen agera som en historisk källa av erfarenhet för nya militanter som tillkommer rörelsen, och låta medlemmarna hållas ansvariga för de misstag de gör.

Utifrån organisationens analys och strategi är dagligt arbete fokuserat runt arbete inom bredare folkrörelser. Medan folkrörelser är brett definierade som rörelser av olika grupper av folk som slutit sig samman för social förändring, är folkrörelsen som anarko-kommunister refererar till den av förtryckta människor som söker, inte enbart social förändring, utan även nedbrytandet av existerande sociala strukturer och förtryck. De måste ha potential att motsvara förtryckta människors egna kollektiva styrka och vision (också kallat dubbel/motmakt [dual power]). Rörelserna bör vara horisontella, deltagarstyrda och så demokratiska i sin struktur som möjligt. De bör vara orienterade mot direkt aktion och framför allt att skapa möjligheten till att förvandla deltagarna till självmedvetna tänkare och organisatörer bland likar. Klassiska exempel på folkliga rörelser är radikal arbetarorganisering, men nutida exempel kunde även vara arbetarklasstudent- och samhällsorganisering.

Brasilianska KNOG (Federao Anarquista Gacha eller Gaucha Federation) beskriver sin syn på anarkisters involvering i folkliga rörelser:

"På den politisk-ideologiska nivån bör politiska grupper, inklusive KNOG, förändra folkliga och sociala rörelser, men utan att försöka göra den anarkistisk, utan mer militant. Folkrörelser bör inte ha en politisk ideologi, utan rollen bör vara att förena och inte tillhöra ett politiskt parti. Inom

⁽³⁾ The Global Influence of Platformism Today (Johannesburg, South Africa: Zabalaza Books, 2003), s. 24 (Intervju med Italian Federaione dei Comunisti Anarchici om organisationell dualism), s. 50 (Intervju med Brazilian Federao Anarquista Gacha om *especificismo*) www.nefac.net eller www.zabalaza.net/zababooks

folkrörelser är det möjligt att förena militans och bygga en enad grund, vilket är inte möjligt på en ideologisk nivå.”⁽⁴⁾

Detta står i motsats till det arbete de flesta inom USA:s vänster är engagerad i, dvs konjunkturbetingat aktivistiskt arbete som saknar strategi och är utan vardagsförankring och relevans för de förtryckta och arbetarklassen. Mycket av detta arbete resulterar i enfrågestöd av små aktivistgrupper som rättar sig efter andra aktivister. Anarko-kommunismens vision av folkrörelserna står också i opposition till de rörelser som verkar folkliga och verkar baserade på en kamp för de förtryckta och arbetarklass, men är hierarkiska, toppstyrda organisationer där deltagaren passivt lämnas åt sina egna öden, eller där en rörelses verkliga funktion är att agera som en transportväg in i politiska partier. Olyckligtvis finner många anarkister att de bereder vägen för alla utom sin egen grupp och gör mycket av detta arbete.

Anarko-kommunismens roll är inte att gripa ledarskapet i rörelserna för egen del, vilket förutsätter ett självsäkert ledarskap över massorna, utan att arbeta som en katalysator för idéer och kamp inifrån. Anarko-kommunister skulle agera nyckelroller som aktiva deltagare, hjälpa till att knuffa folkrörelsen framåt i organisering, styrka och militans. De skulle även arbeta för att bevara en folklig karaktär genom att argumentera mot partipolitik och den tillhörande partiformen och avantegardism.

Sammanfattning

Precis som historien placerar vanligt folk i skottlinjen, tvingar den dem till att motstå kapitalismens attacker, vit överlägsenhet och patriarkatet. Men dessa anfall och det växande motståndet är inte heller isolerade händelser, utan är alla element av historiska krafter. Dessa krafter framkallar även de ideal inspirerade av anarkismen och anarko-kommunismen: av ett samhälle omskapat till bilden av en folklig, horisontell socialism skapad av folket. Som revolutionärer är vår stund nu och vi har, liksom våra människor och kollektiv, inte råd med att avsäga oss vårt ansvar och ignorera lärdomen från vår historia. Vi måste acceptera denna utmaning genom att organisera oss själva och att omsätta våra ideal till praktik genom militanta, folkliga massrörelser som kommer ha kraften att få till stånd en social revolution.

⁽⁴⁾ Ibid, s. 50

Det Anarkistiska Biblioteket

Adam Weaver
Varför anarko-kommunistisk organisering?
2004

Dissident #1 2004

www.anarkistiskabiblioteket.se